

Det nationalekonomiske Raad i Preussen.

Under 17. November 1880 udkom en «Forordning om Oprettelsen af et nationalekonomisk Raad (Volkswirtschaftsrath) for Preussen», undertegnet af Kong Vilhelm og kontraheret af det hele preussiske Ministerium (Fyrst Bismarck, v. Kameke, Gr. zu Eulenburg, Maybach, Bitter, v. Puttkamer, Lucius, Friedberg, v. Boetticher). De vigtigste Bestemmelser i denne Forordning ere følgende:

§ 1: «Forslag til Love og Forordninger, der angaa Handelens, Industriens, Land- og Skovbrugets vigtigere økonomiske Interesser, skulle i Reglen, før de forelægges Mig til Stadfæstelse, gjøres til Gjenstand for Betænkning af Sagkyndige fra de paa-gjældende økonomiske Kredse. — Det samme gjælder om Preussens Andragender og Afstemninger i Forbundsraadet med Hensyn til Udstedelsen af Love og Forordninger, forsaavidt de berøre det nævnte økonomiske Omraade. — Betænkningerne afgives af det nationalekonomiske Raad, der vil være at danne ifølge denne Forordnings Bestemmelser».

§ 2: «Det nationalekonomiske Raad bestaar af 75 af Mig udnævnte Medlemmer, som udnævnes for en Periode af 5 Aar. Af disse ville 45 være at foreslaa af Ministrene for Handel og Industri, for offentlige Arbejder og for Landbrug paa Grundlag af en Præsentation af det dobbelte Antal, der vælges af Handelskamrene, af Bestyrelserne for de kommercielle Korporationer og af de landøkonomiske Foreninger. Supplerende Bestemmelser om Haandværks-Lavenes Deltagelse forbeholder Jeg Mig».

§ 3 bestemmer, at «Præsentationsvalget» omfatter ialt 90 Personer. Deraf falder 60 paa Handelskamrene og de kom-

Det nationalekonomiske Raad i Preussen.

Under 17. November 1880 udkom en «Forordning om Oprettelsen af et nationalekonomisk Raad (Volkswirtschaftsrath) for Preussen», undertegnet af Kong Vilhelm og kontraheret af det hele preussiske Ministerium (Fyrst Bismarck, v. Kameke, Gr. zu Eulenburg, Maybach, Bitter, v. Puttkamer, Lucius, Friedberg, v. Boetticher). De vigtigste Bestemmelser i denne Forordning ere følgende:

§ 1: «Forslag til Love og Forordninger, der angaa Handelens, Industriens, Land- og Skovbrugets vigtigere økonomiske Interesser, skulle i Reglen, før de forelægges Mig til Stadfæstelse, gjøres til Gjenstand for Betænkning af Sagkyndige fra de paa-gjældende økonomiske Kredse. — Det samme gjælder om Preussens Andragender og Afstemninger i Forbundsraadet med Hensyn til Udstedelsen af Love og Forordninger, forsaavidt de berøre det nævnte økonomiske Omraade. — Betænkningerne afgives af det nationalekonomiske Raad, der vil være at danne ifølge denne Forordnings Bestemmelser».

§ 2: «Det nationalekonomiske Raad bestaar af 75 af Mig udnævnte Medlemmer, som udnævnes for en Periode af 5 Aar. Af disse ville 45 være at foreslaa af Ministrene for Handel og Industri, for offentlige Arbejder og for Landbrug paa Grundlag af en Præsentation af det dobbelte Antal, der vælges af Handelskamrene, af Bestyrelserne for de kommercielle Korporationer og af de landøkonomiske Foreninger. Supplerende Bestemmelser om Haandværks-Lavenes Deltagelse forbeholder Jeg Mig».

§ 3 bestemmer, at «Præsentationsvalget» omfatter ialt 90 Personer. Deraf falder 60 paa Handelskamrene og de kom-

mercielle Korporationer, og 30 paa de landøkonomiske Foreninger. Det angives i Paragrafen, hvormange der vælges i de enkelte Provinser.

§ 4: «Blandt de 90 paa denne Maade valgte foreslaas Mig ved de paagjældende Ministre til Udnævnelse (Berufung) til det nationaløkonomiske Raad: 15 Repræsentanter for Industrien, 15 for Handelen og 15 for Land- og Skovbrug, og desforuden ifølge disse Ministres fri Valg endnu 30 Medlemmer, blandt hvilke mindst 15 skulle tilhøre Haandværker- og Arbejderstanden».

§§ 5 og 6 omhandle Valgmaaden.

§ 7 siger, at Navnene paa de af Kongen udnævnte Medlemmer skulle offentliggøres af «Staats-Anzeiger».

§ 8 bestemmer, at indtrædende Omstændigheder, der gjøre et Medlem inhabil til at beklæde et offentligt Embede, saavel som den Omstændighed, at hans Bo tages under Konkursbehandling, ville medføre, at han maa ophøre at være Medlem af Raadet. Paragrafen indeholder desuden Bestemmelser om Suppleringsvalg.

§ 9 deler Raadet i 3 Sektioner: for Handel, for Industri, for Land- og Skovbrug. Paragrafen giver endvidere Bestemmelser om et permanent Udvalg for hele Raadet samt om Sektionsudvalg. Udvalgenes, Sektionernes og Plenum Sammentræden sker efter Beslutning af Statsministeriet ved de Ministre, der ville forelægge dem Sager til Betænkning. I Anledning af Sager, der kun angaa en eller to af Sektionerne, kunne de paagjældende Sektioner og deres Udvalg sammenkaldes alene.

§ 10: «Forsædet i det nationaløkonomiske Raad, Sektionerne og Udvalgene fører en af de tre Ministre: for Handel og Industri, for offentlige Arbejder og for Landbrug, Domæner og Skove, og — naar ingen anden Bestemmelse er truffen — den af dem, der er ældst i Tjenesten. Præsidenten kan i det nationaløkonomiske Raad, Sektionerne og Udvalgene lade sig repræsentere af en dertil egnet Embedsmand».

§ 11: «Enhver Statsminister er beføjet til at overvære det nationaløkonomiske Raads, Sektionernes og Udvalgenes Møder, eller til at sende Kommissærer til dem».

§ 12 bestemmer, at Statsministeriet fastsætter Forretningsordenen; § 13, at de Medlemmer, der ere udgaaede af Præsentationsvalgene, hverken modtage Erstatning for Rejseomkostninger eller Diæter; § 14 — den sidste —, at Forordningen offentliggøres i Lovsamlingen.

Med Hensyn til Motiveringen af det «nationaløkonomiske Raad», det «nationaløkonomiske Senat», som man tidligere kaldte det, kunne vi henvise til Nationaløkonomisk Tidsskrifts 15. Bind S. 47 fg. (om økonomiske Regeringsautoriteter, navnlig S. 59-64), S. 65 fg. (Grosserer Hages Artikel) og S. 213 fg. (Anmeldelse af Max Weigerts Skrift herom). Et Hovedargument for Institutionen var (som anført S. 62), at den skulde sikre Kontinuiteten i den økonomiske Lovgivning. Det synes imidlertid nu, efterat Navnene paa Raadets Medlemmer ere blevne offentliggjorte, at vise sig, at Frihandelsmændenes Opposition, der maaske rent theoretisk set neppe var fuldt berettiget, praktisk taget har været fuldstændig beføjet. Regeringen synes aldeles overvejende at have valgt Medlemmerne blandt sine økonomiske Tilhængere, og Tilhængerne af den økonomiske Reaktion. Om nogen «Kontinuitet» vil her altsaa neppe blive Tale, men derimod om en Tilbageskruen af den økonomiske Lovgivning. Og denne Tilbageskruen vil vel blive ved, indtil et eventuelt nyt Ministerium med andre økonomiske Anskuelser ved Udløbet af Fem-Aars-Perioden ombytter de Reaktionære med Folk af modsatte Anskuelser. Saaledes med «Kontinuiteten». Institutionens andet Hovedformaal, at sikre den økonomiske «Solidaritet», vil maaske blive realiseret paa en lignende Maade. Vil den betragte det som sin Opgave at arbejde for det hele Samfunds økonomiske Vel? eller for økonomiske Partiinteresser? *Nous verrons!*

A. P.